

Keuzes maken, koers bepalen

Input kabinetsformatie 2025

Krachtig Zuid-Holland

Geachte lezer,

De verkiezingen van 29 oktober hebben Nederland een nieuw politiek landschap opgeleverd. Nu de onderhandelingen voor een nieuw kabinet van start gaan, wil de provincie Zuid-Holland haar bijdrage leveren. Zodat er een krachtig regeerakkoord ontstaat dat boven alles uitvoerbaar is. En vooral recht doet aan de enorme opgaven waar Nederland op dit moment voor staat.

Zuid-Holland is de dichtstbevolkte en economisch meest productieve provincie van Nederland. Met bijna vier miljoen inwoners, vijftig gemeenten en een aandeel van ruim 22% in het bruto binnenlands product, komen hier veel van de nationale uitdagingen samen zoals woningbouw, energie en klimaat, bereikbaarheid, stikstof en natuurherstel, en niet als laatste de transitie naar een duurzame, innovatieve economie.

De afgelopen jaren heeft het Rijk de provincie nadrukkelijk gevraagd om op deze dossiers de regie te nemen. Zuid-Holland heeft deze verantwoordelijkheid opgepakt en in samenwerking met gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven integrale gebiedsprogramma's ontwikkeld. Deze plannen liggen klaar en kunnen op korte termijn worden uitgevoerd, mits er bestuurlijke duidelijkheid en financiële zekerheid komt vanuit het Rijk.

Wij vragen het nieuwe kabinet:

- zet in op structureel en voorspelbaar partnerschap (erken de provincies als onmisbare uitvoeringspartner van het Rijk en borg dit in de governance van nationale programma's);
- een meerjarige financiering (maak middelen beschikbaar die aansluiten bij de regionale uitvoeringsagenda's, zodat investeringen op elkaar kunnen worden afgestemd);
- creëer ruimte voor maatwerk (bied de regio's de flexibiliteit om oplossingen aan te passen aan de specifieke ruimtelijke, sociale en economische context);
- kom tot snelle besluitvorming (voorkom vertraging door duidelijkheid te scheppen in verantwoordelijkheden en procedures).

We staan in dit document stil bij de volgende onderwerpen:

- Een toekomstige leefomgeving: keuzes voor ruimte, water en bodem
- Een betaalbare woning voor iedereen
- Toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer
- Bereikbaar Zuid-Holland
- Een gezonde en veilige leefomgeving
- Toekomstbestendige landbouw en gezonde natuur
- Investeren in brede welvaart en een sterke economie
- Energie en infrastructuur voor een betrouwbare toekomst

De provincie Zuid-Holland is bereid en in staat om samen met het Rijk en andere partners uitvoering te geven aan deze agenda. Wij zien de kabinetsformatie als hét moment om stevige afspraken te maken over de samenwerking tussen Rijk en regio. Niet alleen op papier, maar vooral in de praktijk. Zuid-Holland verdient het!

Wouter Kolff

Commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland

Een toekomstbestendige leefomgeving: keuzes voor ruimte, water en bodem

Zuid-Holland staat voor een van de grootste ruimtelijke transformaties in haar geschiedenis. De ruimtelijke druk is de grootste van Nederland en ondanks decennialang beleid gericht op groei, is het Zuid-Hollandse aandeel in de nationale economie gedaald. De brede welvaart behoort tot de laagste van het land. Om die trend te keren, kiest Zuid-Holland voor kwaliteit: gezondheid, veiligheid, herstel van natuur en water- en bodemsystemen en gerichte, kwalitatieve economische groei. De provincie werkt met het Rijk in het Ruimtelijk Voorstel en Ruimtelijk Arrangement, maar de omvang van de opgaven behoeft meer nationale regie. Het betreft niet alleen woningbouw, maar ook fundamentele keuzes over energie-infrastructuur, zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid en de economische koers.

Een toekomstbestendige leefomgeving: keuzes voor ruimte, water en bodem

Wilt u meer weten
over dit onderwerp,
scan dan de QR-code

Investeren in NOVEX-gebieden zoals de Rotterdamse haven en de Zuidelijke Randstad is cruciaal, omdat die gebieden nationale én internationale betekenis hebben. Een uitvoeringsgerichte aanpak moet de leefomgevingskwaliteit verhogen en tegelijk de economische motor versterken. Daarbij hoort ook het beschermen van de open ruimte, het versterken van groenblauwe netwerken en het behoud van cultureel erfgoed. Vooruitgang vraagt om substantiële structurele middelen. Zuid-Holland rekent op een Rijksbijdrage van €2,1–2,6 miljard voor de Zuidelijke Randstad, een transitiefonds en structurele dekking voor gebiedsontwikkelingen. Daarnaast zijn heldere keuzes nodig in de Nota Ruimte over stikstof en natuurherstel, netcongestie en versterking van het water- en bodemsysteem.

Met een gezamenlijke aanpak kunnen we investeren in gezonde steden en dorpen, toekomstbestendige bedrijventerreinen en innovatieve sectoren. Wij nodigen het kabinet uit met ons verantwoordelijkheid te nemen voor de keuzes die nodig zijn om Zuid-Holland én Nederland toekomstbestendig te maken.

- Reserveer jaarlijks €5 tot €10 miljoen voor de organisatie van de drie Zuid-Hollandse NOVEX-gebieden.
- Het nieuwe kabinet moet rekening houden met een benodigde miljardeninvestering voor de Zuidelijke Randstad.
- Stel een transitiefonds in en bied structurele middelen voor gebiedsontwikkeling.
- Neem nationale regie op het verminderen van zoetwater- en drinkwatergebruik, verbetering van de waterkwaliteit en natuurinclusieve ontwikkelingen.
- Werk samen met de regio's op ruimtelijke keuzes ten aanzien van verminderde zoetwaterbeschikbaarheid, verzilting, waterveiligheid, bodemdaling en KRW-doelen.

Een betaalbare woning voor iedereen

Zuid-Holland draagt tot en met 2030 met bijna 250.000 woningen bij aan de nationale bouwopgave. Dat maakt de provincie tot spil in het oplossen van de wooncrisis. Jongeren, ouderen en mensen met cruciale beroepen ervaren dagelijks hoe ernstig het tekort is. De provincie neemt regie via instrumenten zoals de Vliegende Brigade, Woondeals en gebiedsgerichte samenwerking met gemeenten en corporaties. Toch zijn de randvoorwaarden nationaal, en daar stokt het: stikstof, netcongestie, drinkwataeraansluitingen, hoge bouwkosten, lange procedures, onvoldoende slagkracht bij corporaties, etc. Zonder doorbraken loopt de nationale bouwopgave vast.

Een betaalbare woning voor iedereen

Wilt u meer weten
over dit onderwerp,
scan dan de QR-code

In Zuid-Holland zijn er ruim 250.000 woningzoekenden. Woningcorporaties spelen een belangrijke rol in de woningbouwopgave, maar om deze te kunnen realiseren moeten de ATAD-heffing en Vpb-plicht verdwijnen en moet de investeringscapaciteit van woningcorporaties vergroot worden. Wij vragen uitbreiding van WSW-borging, verplichte collegiale financiering en inzet van Rijks- en zorgvastgoed. Ook moet de bijdrage per woning vooraf verhoogd worden naar €10.000 tot 15.000 en moet er structureel €4 tot 5 miljard per jaar worden geïnvesteerd in volkshuisvesting. Ook vragen wij om interdepartementale samenwerking en ondersteuning bij versnelling van projecten zoals Cortelande.

Daarnaast is versnelling nodig: kortere bezwaarprocedures, vereenvoudiging van vergunningstrajecten en bronmaatregelen voor stikstof en geluid. Voorbeelden zijn walstroom en stekkerdozen op zee, die de bouw van 120.000 woningen mogelijk maken. Huizen- en wegenbouwers willen overstappen op zero-emissiematerieel, zodat ze dichterbij stikstofgevoelige gebieden kunnen werken zonder vertragingen door stikstofregels. Ook vragen wij verlaging van btw op betaalbare en sociale woningen. Alleen met structurele nationale keuzes en middelen kan Zuid-Holland meer huizen bouwen voor woningzoekenden.

- Verhoog de bijdrage per betaalbare woning naar €10.000–15.000.
- Schaf ATAD-heffing en Vpb-plicht af voor woningcorporaties.
- Reserveer structureel €4–5 miljard per jaar voor woningbouw.
- Versnel bezwaarprocedures en vergunningstrajecten.
- Neem bronmaatregelen voor stikstof en geluid, zoals walstroom en stekkerdozen op zee.
- Langjarige stimuleringsmaatregel voor investeringen in duurzame/emissieloze bouw-, infra-, haven- en stadslogistiek.

Toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer

Het openbaar vervoer in Zuid-Holland staat onder hoge druk. De financiering blijft structureel achter op de prijsstijgingen, sociale veiligheid in het OV is op meerdere plekken zorgelijk en verbindingen op het platteland én op drukke trajecten vragen om verbetering. Zo moet er geïnvesteerd worden in de ruggengraat van het OV en woningbouw in Zuid-Holland: de Oude Lijn tussen Leiden – Dordrecht. De aanpak van knooppunten op deze spoorlijn en het realiseren van vier sporen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Verder vraagt een aantrekkelijk, veilig en betaalbaar OV-systeem om nieuwe concepten. Om dit mogelijk te maken is aanpassing van verouderde OV-wetgeving nodig.

Toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer

Wilt u meer weten over dit onderwerp, scan dan de QR-code

Goed OV is een voorwaarde om de provincie in beweging te houden. De upgrade van de Oude Lijn is hierbij essentieel. De € 1,5 miljard die hiervoor nu beschikbaar is, is een mooie start. Maar om het project rond te krijgen is nog eenzelfde bedrag noodzakelijk. Ook investeringen in nieuwe stations, snelle busverbindingen en hubs zijn nodig om nieuwe woongebieden te ontsluiten. Zonder medefinanciering vanuit het Rijk krijgen we deze stations niet gerealiseerd, terwijl deze essentieel zijn om nieuwe woningbouwlocaties niet afhankelijk te laten zijn van de auto.

We willen ruimte om flexibele vervoersconcepten en verschillende vormen van deelmobiliteit toe te passen. Hierdoor wordt het efficiënter, sluit het systeem beter aan op de wens van de reiziger en wordt het financieel rendabeler. Randvoorwaarde hiervoor is dat de Rijksoverheid verouderde wetgeving (zoals de Wet Personenvervoer 2000 en de Taxiwet) aanpast aan het OV van morgen. Oude wetgeving houdt nu innovatie en efficiëntie tegen. De financiering van het OV is nu structureel onvoldoende. Wij vragen het Rijk om structurele indexatie met 3% per jaar van de BDU (Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer). De bezuinigingen op de OV-studentenkaart zetten het OV verder onder druk, dit moet voorkomen worden.

- **Investeer meer in de Oude Lijn (spoorlijn Leiden – Dordrecht), in zowel de knooppunten als de viersporigheid. Deze hangen onlosmakelijk samen.**
- **Investeer in nieuwe stations zoals Westergouwe en Hazerswoude en in snelle buslijnen en OV-hubs. Indexeer de BDU V&V jaarlijks met 3%. Hol de OV-studentenkaart niet uit.**
- **Pas verouderde wetgeving aan op de vraag van het openbaar vervoer morgen (publiek vervoer, flexibele mobiliteitsconcepten, deelmobiliteit).**
- **Zet in op bewustwording van en maatregelen voor sociale veiligheid.**

Sociale veiligheid blijft een zorgpunt op meerdere OV-lijnen en haltes in de provincie. Voor bewustwording en maatregelen staan Rijk, provincie en gemeenten samen aan de lat.

Om dit stevige OV-fundament voor alle reizigers aantrekkelijk en betaalbaar te maken, moet het OV voor reizigers vanzelfsprekender en goedkoper worden. Reizen in daluren en voor nader te bepalen doelgroepen zal extra gestimuleerd moeten worden.

Bereikbaar Zuid-Holland

Een groot deel van de Rijksinfrastructuur in Zuid-Holland staat er niet goed voor. Er is flink achterstallig onderhoud bij veel wegen, bruggen en viaducten. De bereikbaarheid van tienduizenden woningen en van belangrijke economische centra zoals de haven en de greenports zijn hierdoor in gevaar. Rijksinfrastructuur vormt de kern van het verkeer- en vervoersnetwerk in Zuid-Holland, waar een kwart van het Nederlandse verdienvermogen zich bevindt. Dit is het moment om fors extra te investeren in infrastructuur. Niet alleen in wegen, maar ook in spoor, fietsverbindingen en veiligheid.

Om Zuid-Holland draaiend te houden hebben we een soepel systeem nodig met alle vervoerswijzen: lopen, fietsen, OV, auto en goederenspoor, binnenvaart en vrachtauto. Het Rijk is teruggekomen op gemaakte afspraken over Rijkswegen, maar de reden voor deze afspraken is nog steeds urgent: woningbouw en de bereikbaarheid van economische centra. De knelpunten A4 Burgerveen, A4 Haaglanden, A16 Van Brienenoordcorridor en A15 Papendrecht-Gorinchem moeten worden aangepakt. Ook de Bodegravenboog is nodig (directe verbinding N11 - A12/A20).

De shift van goederenvervoer van weg naar spoor vraagt om een robuuster spoornetwerk. Investerings in emplacementen en in ontbrekende schakels die het (goederen)spoornetwerk verstevigen zijn cruciaal. Daarbij komt dat Zuid-Holland een belangrijke rol heeft in het licht van de geopolitieke spanningen. De Rotterdamse haven is bijvoorbeeld cruciaal voor militaire transporten. Voor het goed functioneren van de binnenvaart blijft het onderhoud van bruggen en sluizen een aandachtspunt.

Om Zuid-Holland bereikbaar te houden zijn extra investeringen in de kwaliteit en veiligheid van het fietsnet noodzakelijk. De (elektrische) fiets is een goed alternatief voor kortere autoritten, zeker als doorfietsroutes gebruikt kunnen worden.

- **Knelpunten en onderhoud hoofdwegen moeten versneld worden aangepakt.**
- **Investeer meer in infrastructuur voor spoor-goederenvervoer.**
- **Investeer meer in de fiets, met name in doorfietsroutes.**
- **Bied langjarig voldoende budget voor de minderhinderaanpak.**
- **Intensiveer verkeersveiligheids- en gedragscampagnes, zet stevig in op handhaving en stel structureel budget beschikbaar voor de aanpak van black spots.**

Om tijdens groot onderhoud de hinder te beperken, stimuleren we samen met Zuid-Holland Bereikbaar mensen en bedrijven om duurzame manieren van reizen en transport te kiezen, maar hiervoor is structureel voldoende financiering nodig. Ook het stimuleren van emissieloos bouw materieel helpt in snellere uitvoerbaarheid van projecten.

Zuid-Holland wil naar nul verkeersslachtoffers. In het wegverkeer, op fietspaden, voor alle verkeersbewegingen moet het veilig zijn. Verkeersveilig én sociaal veilig. Rijk, provincie en gemeenten staan samen aan de lat om voor blijvende gedragsverandering te zorgen. Handhaving is hierbij een voorwaarde.

Een gezonde en veilige leefomgeving

Zuid-Holland is dichtbevolkt en haar inwoners behoren tot de meest ongezonde inwoners van ons land. Daarnaast huisvest Zuid-Holland meer dan een kwart van de meest risicovolle bedrijven van Nederland. De uitstoot van deze bedrijven en de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen veroorzaken zorgen bij onze inwoners. De provincie heeft de wettelijke taak voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, maar het instrumentarium schiet tekort. Wij vragen het Rijk om wet- en regelgeving te versterken, zodat inwoners beter beschermd worden en bedrijven meer duidelijkheid krijgen.

Een gezonde en veilige leefomgeving

Wilt u meer weten
over dit onderwerp,
scan dan de QR-code

Het rapport 'Industrie en Omwonenden' van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid liet zien dat zelfs bij naleving van alle regels, veiligheid nooit vanzelfsprekend is. De vervuiling van PFAS leidt in Zuid-Holland tot steeds meer problemen. Zo zien we teveel PFAS in eieren en in het zeeschuim. Naast dat wij provinciaal en met het Rijk blijven werken aan het terugdringen van de uitstoot van PFAS, is het belangrijk in Brussel te blijven aandringen op een zo'n spoedig mogelijk Europees verbod zonder te lange uitfaseertermijnen en uitzonderingen. Daarnaast moet het vervoer van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk buiten stedelijk gebied plaatsvinden.

Ook vragen wij om stevige bronmaatregelen tegen luchtvervuiling, en ondersteuning bij de implementatie van aangescherpte EU-normen voor luchtkwaliteit. Met structurele middelen en nationale regie kan de provincie zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners. Om te zorgen voor een leefomgeving is het daarnaast belangrijk dat het nieuwe kabinet inzet op meer en gezond bewegen en recreëren.

- Blijf in Brussel aandringen op het zo spoedig mogelijk introduceren van een Europees PFAS-verbod.
- Investeer in een ammoniakbuisleiding in de Delta Rhine Corridor.
- Routeer vervoer van gevaarlijke stoffen buiten dichtbevolkte gebieden.
- Ondersteun implementatie van aangescherpte EU-normen voor luchtkwaliteit.
- Versterk wet- en regelgeving voor vergunningverlening en toezicht op risicovolle bedrijven.
- Help gezond beweeggedrag door in te zetten op onder andere fiets- en wandelbeleid en ruimte voor recreatie.

Toekomstbestendige landbouw en gezonde natuur

De transitie van het landelijk gebied is een van de grootste opgaven van deze tijd. In Zuid-Holland komen opgaven rond stikstof, waterkwaliteit, klimaatadaptatie, landbouw, natuur en biodiversiteit bij elkaar, in een provincie met zeer beperkte ruimte. De provincie werkt samen met boeren, tuinders, natuurorganisaties en inwoners aan plannen voor natuurherstel en toekomstbestendige landbouw zodat ook deze sector een bijdrage kan blijven leveren aan de Zuid-Hollandse economie. Maar zonder duidelijk beleid en structurele middelen vanuit het Rijk dreigt de energie bij gebiedspartners weg te vloeien. Het schrappen van het Transitiefonds heeft een groot financieel gat achtergelaten. Zuid-Holland ontving slechts €188 miljoen op een geschatte behoefte van €9 miljard.

Toekomstbestendige landbouw en gezonde natuur

Wilt u meer weten over dit onderwerp, scan dan de QR-code

Wij vragen om substantiële aanvullende financiering voor uitvoering en procescapaciteit. Ook moet het nieuwe kabinet generiek beleid bieden: een emissieplafond voor ammoniak, juridisch geborgde stikstofreductie en een nationale voedselstrategie. De trend van stikstofoxiden (verbranding fossiele brandstoffen, NOx) is al jaren dalende, waarbij de emissie van ammoniak (NH₃) vlak is. Om het verlenen van natuurvergunningen in Zuid-Holland weer deels los te trekken en te werken aan natuurrealisatie en -beheer, vragen we het Rijk te onderzoeken of er een onderscheid mogelijk is voor activiteiten die voor het overgrote deel NOx uitstoten en activiteiten die voor het overgrote deel NH₃ uitstoten. Daarnaast is versnelling nodig bij toelating van groene gewasbeschermingsmiddelen en moet een Rijksfonds voor innovatie en frictiekosten in de landbouw worden ingericht.

Zuid-Holland wil ruimte geven aan innovatie in de glastuinbouw, verduurzaming van warmtevoorzieningen en vermindering van arbeidsmigranten door robotisering. Wij nodigen het kabinet uit samen te investeren in een vitaal landelijk gebied dat perspectief biedt aan boeren en natuur.

- Bied substantiële aanvullende financiering (honderden miljoenen) voor de transitie in het landelijk gebied.
- Introduceer een emissieplafond voor ammoniak en juridisch geborgde stikstofreductie en onderzoek de scheiding van NOx en NH₃.
- Richt een Rijksfonds voor innovatie, transitie- en frictiekosten in de landbouw in.
- Versnel toelating van groene gewasbeschermingsmiddelen ('green lane').

Wilt u meer weten over dit onderwerp, scan dan de QR-code

Investeren in brede welvaart en een sterke economie

Zuid-Holland is de economische motor van Nederland, met sterke sectoren zoals de Rotterdamse haven, het tuinbouwcluster, lucht- en ruimtevaart, maritieme maakindustrie, biotechnologie clusters in Delft en Leiden en andere kennis- en innovatieclusters. Toch staat de brede welvaart onder druk en tegelijkertijd staat de provincie voor grote samenhangende uitdagingen rond druk op het leefmilieu, de circulaire en energietransitie en digitalisering en robotisering. Deze vraagstukken staan niet los van elkaar en vragen een integrale aanpak waarin economische, sociale en ecologische waarde in evenwicht moeten worden gebracht door gerichte groei van economische activiteiten die bijdragen aan brede welvaart.

Investeren in brede welvaart en een sterke economie

Wilt u meer weten
over dit onderwerp,
scan dan de QR-code

De Zuid-Hollandse Groeiagenda laat zien hoe private en publieke partners samenwerken aan een integrale aanpak van de uitdagingen en kansen in onze regio. Wij vragen het Rijk mee te investeren, want investeringen in Zuid-Holland zijn investeringen in de toekomst van heel Nederland. Stimuleer publiek-private samenwerking (PPS) en moderne testfaciliteiten, zodat kennis sneller wordt omgezet in kwalitatieve groei. Zet daarnaast in op het aantrekken en behouden van (internationaal) talent via het investeren in de Human Capital Agenda en het actief blijven werven van internationale studenten.

De komende jaren moet het nieuwe kabinet, samen met de partners van NOVEX Rotterdamse Haven, werken aan de totstandkoming van het meest duurzame haven- en industriecomplex ter wereld in 2050. Wij vragen daarbij aandacht voor de mogelijke zeewaartse uitbreiding van de haven, een investeringsagenda en druk op de ontwikkeling van de Europese industriepolitiek. Ook vragen wij het kabinet om bundeling van middelen over departementen heen, sector-overstijgende afspraken en een duurzaam alternatief voor regiodeals. Alleen met structurele inzet kan de brede welvaart worden versterkt en kan Zuid-Holland haar rol als drijvende kracht achter de Nederlandse economie blijven vervullen.

- Bied langjarige continuïteit in financiering voor Zuid-Hollandse innovatie-ecosystemen en sleuteltechnologieën, vergroot o.a. de R&D middelen, investeer in moderne testfaciliteiten en stimuleer PPS.
- Stel een verplaatsingsfonds in voor bedrijven-terreinen en circulaire bedrijven.
- Zet op Europees niveau in op het creëren van een gelijk speelveld voor circulaire bedrijven en bedrijven die de grondstoftransitie versnellen.
- Ondersteun structureel de Human Capital Agenda's en investeer in talentontwikkeling.
- Bied continuïteit in middelen ter vervanging van regiodeals.
- Investeer €1 tot €3 miljard per jaar voor een duurzame toekomst van de Nederlandse industrie.
- Cultuurparticipatie en erfgoed zijn fundamenteel onderdeel van een gezonde samenleving waar mensen zich thuis voelen en waarin iedereen mee kan doen. Het is belangrijk dat het Rijk structureel aandacht houdt voor de grote restauratieopgaven.

Energie en infrastructuur voor een betrouwbare toekomst

De energietransitie is cruciaal voor bestaanszekerheid en economische kracht. Zuid-Holland levert 40% van de nationale CO₂-reductieopgave en huisvest sleutelclusters zoals de haven en de glastuinbouw. Netcongestie vormt daarbij een van de grootste knelpunten: het volle elektriciteitsnet belemmert verduurzaming en woningbouw. Tegelijkertijd is er grote behoefte aan warmte-infrastructuur om duurzaam te kunnen verwarmen en de druk op het net te verlichten. Zonder gerichte investeringen en duidelijke keuzes over prioritering stopt de energietransitie en daarmee de economische ontwikkeling van Zuid-Holland.

Energie en infrastructuur voor een betrouwbare toekomst

Wilt u meer weten over dit onderwerp, scan dan de QR-code

Wij vragen het kabinet om structurele middelen en nadere regelgeving die warmte als volwaardig alternatief erkennen naast gas en elektriciteit en warmte betaalbaar houden voor inwoners en bedrijven. Ook moet het beleid stabiel en voorspelbaar zijn, zodat investeerders zekerheid hebben. Daarnaast vragen we aanpassing van wet- en regelgeving om innovaties in waterstof, geothermie en zon-op-zee mogelijk te maken. Voor aanlanding van energie uit wind op zee zou de kop van de Maasvlakte een logische plek zijn voor een energieknooppunt, zodat deze energie niet door de kwetsbare duinen bij Katwijk moet.

CCS (Carbon Capture and Storage) is cruciaal om industriële CO₂-uitstoot te verminderen en onze klimaatdoelen te halen. Daarbij wordt CO₂ afgevangen en opgeslagen onder de Noordzee. Projecten als Porthos en Aramis spelen hierin een sleutelrol voor zowel Nederland als Europa. Wij juichen toe dat het Rijk het vollooprisico op zich heeft genomen, zodat bedrijven hierin ook kunnen investeren, en vragen het Rijk om ondersteuning van deze projecten bij het verkrijgen van vergunningen.

De transitie in de Rotterdamse haven, de aanleg van laadinfrastructuur, de koppeling van warmte- en elektriciteitsnetten en introductie van gelijke nettarieven vragen om

- Erken warmte als volwaardig alternatief en bied stabiele regelgeving.
- Organiseer een overkoepelende aanpak voor netcongestie die in zijn totaliteit binnen alle decentrale overheden landt.
- Stel structurele middelen beschikbaar en richt een meerjarig transitiefonds in.
- Ondersteun projecten als Porthos, Aramis met het verkrijgen van vergunningen.
- Investeer in laadinfrastructuur, waterstof en koppeling van warmte- en elektriciteitsnetten.

nationale regie. Wij vragen om structurele middelen, een meerjarig transitiefonds en Europese positionering. Alleen met stevige keuzes kan Nederland haar klimaatdoelen halen en Zuid-Holland toekomstbestendig blijven.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland

Meer informatie: publicaffairs@pzh.nl

Ontwerp: Studio Grafimedia

Druk: PrintRS

250602467

